

64. Kecskési-Tollas ellen a budapesti népbíróság vádat emelt a háború után (Nb. 1668/948), és első fokon nyolcévi fegyházbüntetésre ítélte. Az ügyész fellebbezésére végül kilenc évet kapott. Az 1956-os felkelés során kiszabadult, és Nyugat-Németországban telepedett le, ahol a száműzetésben élő magyar jobboldali körök folyóiratának, a *Nemzetőr*nek a munkatársa lett. További részletekért Kecskési-Tollasról lásd Lévai Jenő: „A beregszászi gettó parancsnokából – magyar nemzeti hős.” *Új Élet*, 1965. július 15. 3. o., illetve augusztus 1. 3. o. Beregszász zsidó közösségére vonatkozó további adatok találhatóak Jehoshua Halevy, szerk.: *Berehovo-Beregszász zsidósága képekben*. Berehovo-Beregszász és környéke zsidóságának köre, Tel-Aviv, 1989. (Magyarul és héberül.) A kiadvány tartalmazza a mártírok névsorát is.

65. Lásd a 6. függelékét.

66. A Baky, Endre és Jaross ügyében hozott ítélet, *i. m.*, 38. o.

67. Komlós, vagy más néven Ugocsakomlós kicsiny zsidó közösségének múltjára és sorsára nézve lásd Jack Rosenthal videóra vett beszámolóját, amely megtalálható a washingtoni Holocaust Memorial Museumban, a jeruzsálemi Yad Vashem Archívumban és a City University of New York Graduate Schooljának Holocaust-kutató Intézetében.

68. A nagyszöllősi és környékbeli – beleértve a szövegben szereplő községeket is – zsidók személyes beszámolóihoz lásd a YIVO alábbi dokumentumait: Lébi Etel és Teréz (769/1450), Weisz Hédi és mások (770/102), Alexander T. (772/2257), Schwarcz József (772/2344), Fuchs Fanny (772/2408), Izsák Károly (772/2531), Weisz Izsák (776/45), Salamon A. és Löwy I. (776/53), Markusz S. (776/76) és Glück Ernő (776/90).

69. Lévai, *Zsidósors Magyarországon*, 407. o. Lásd még *Sefer zikaron le'kehilot Sel-juz ve'haseviva*. (Nagyszöllős és környéke közösségeinek emlékkönyve.) The Committee of Olei Nagyszöllős in Israel, Tel-Aviv, 1976, 183–184. o. Nagyszöllős és a szomszédos községek mártírjainak névsorát lásd 249–318. o.

70. *Uo.* Lásd még a 6. függelékét.

71. Lévai, *Zsidósors Magyarországon*, 408. o. Lásd még a YIVO-ban található alábbi elbeszéléseket: Jutkovics Sára (775/3178), Davidovics József (775/3200), Jankelevics Hermann (776/12), Berkovits S. (776/72), Davidovits M. (776/78), Smilovits M. (776/38), Slamovits W. (776/62) és Berkovics E. (776/72).

72. Lásd a 6. függelékét.

73. Lévai, *Zsidósors Magyarországon*, 408. o. Lásd még Rosman, *i. m.*, és a YIVO-ban található alábbi személyes elbeszéléseket: Jakobovits Sára (769/1092), Kaplovits József (770/176), Lebovits Sándor (771/3510) és Jukovits Sára (775/3178).

74. Dr. Gránát Lajos volt técsői lakos személyes közlése, aki a háború után Jeruzsálemben telepedett le. Lásd még Lévai, *Zsidósors Magyarországon*, 175. és 408. o., valamint a YIVO-nál található alábbi elbeszéléseket: Silber Eszter és mások (769/1435), Herskovits Edith (774/2949), Weiss Eszter és mások (774/2958), Indig Lenke (775/3090), Müller A. (776/4) és Zelkovics Ida és mások (776/262).

75. A Sátoraljaújhelytől délnyugatra fekvő kisközség, Mád zsidó közösségének kezdetei a 17. század elejéig követhetők vissza. A gettósítás idején a hitközség tagjainak száma 230 volt. Először három napig a helyi zsinagógában tartották őket, majd a sátoraljaújhelyi gettóba kerültek, ahonnan 1944. május második felében deportálták őket. A közösség részletes történetét lásd *Hakehila hayelhudit shel Mád*. (A mádi zsidó közösség.) Szerk.: Arie Lewy. (Angol, héber és magyar nyelven.) The Maad Memorial Committee, Jeruzsálem, 1974. A mártírok és a túlélők névsorát lásd 139–150. o.

76. A közel 1000 sárospataki zsidó gettóba tömörítése április 18-án kezdődött.